

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

<p style="text-align: center;">Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ HOTĂRÂRE pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii</p>
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ</p>
<p>2.1. Sursa proiectului de act normativ</p> <p>Propunerea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale</p> <p>Componenta 8 - Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii ; Jalonul 214 - Intrarea în vigoare a noii legi privind sistemul de pensii, care înlocuiește dispozițiile Legii nr. 127/2019 din Planul Național de Redresare și Reziliență.</p>
<p>2.2. Descrierea situației actuale</p> <p>Potrivit art. 167 din Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, legea intră în vigoare la data de 1 septembrie 2024, cu excepția art. 46 alin. (2), art. 84 alin. (6), art. 127, art. 168 alin. (2) și art. 169, care intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024.</p> <p>Articolul 169 din Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, a intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2024 și cuprinde reglementări potrivit cărora, în aplicarea prezentei legi, în termen de 90 de zile de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I, se emit norme metodologice, la propunerea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.</p> <p>Până la data de 1 septembrie 2024 sistemul public de pensii din România este reglementat de Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, act normativ care are ca principii de bază principiul egalității de tratament între asigurații sistemului public de pensii, principiul contributivității, principiul solidarității.</p> <p>Prin Legea nr. 360/2023 sunt reglementate măsuri legislative care vizează reforma sistemului public de pensii de natură să asigure sustenabilitatea fiscală și predictibilitatea acestuia, în contextul procesului de îmbătrânire a populației, corectarea inechităților, întărirea principiului contributivității în raport cu beneficiarii drepturilor la pensie.</p> <p>Legea nr. 360/2023 reglementează o formulă de calcul bazată pe numărul de puncte realizat de fiecare beneficiar, potrivit principiului contributivității.</p> <p>Stabilirea/recalcularea pensiilor din sistemul public de pensii prin aplicarea formulei prevăzute la art. 88, are drept rezultat corectarea inechităților sistemului public de pensii dat fiind că, se elimină indicele de corecție și stagiului complet de cotizare diferit elemente utilizate în calculul pensiilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 360/2023.</p> <p>Cuantumul pensiei se determină prin înmulțirea numărului total de puncte realizat de asigurat cu valoarea punctului de referință, care la data intrării în vigoare a legii, este de 81 de lei.</p> <p>Recalcularea pensiilor este o necesitate dată de inechitățile din sistem, care au făcut ca mulți pensionari cu stagii de cotizare/venituri similare să beneficieze de un quantum al pensiei diferit.</p>

2.3.Schimbări preconizate:

Proiectul de Hotărâre a Guvernului cuprinde reglementări referitoare la detalierea condițiilor de acordare, stabilire, recalculare a categoriilor de pensii reglementate de Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, respectiv pensia pentru limită de vârstă, pensia anticipată, pensia de invaliditate, pensia de urmaș, determinarea stagiului de cotizare contributiv, detalierea condițiilor de acordare a prestațiilor de asigurări sociale, respectiv ajutorul de deces pentru asigurații și pensionarii sistemului public de pensii și membrii de familie în cazul în care la data decesului nu aveau calitatea de asigurat /pensionar al sistemului public de pensii, prestații sub forma biletelor de tratament pentru beneficiarii sistemului public de pensii respectiv, pensionari și/sau asigurați .

Proiectul de act normativ cuprinde reglementări cu referire la:

- Elementele care se valorifică la determinarea cuantumului pensiei, respectiv veniturile brute realizate care au constituit bază de calcul a contribuției de asigurări sociale și stagiul de cotizare/vechimea în serviciu;
- Situațiile în care, pentru anumite perioade de după data de 31 martie 2001, stagiul de cotizare în sistemul public de pensii, respectiv veniturile brute lunare realizate pe baza cărora se determină punctajul lunar, nu pot fi dovedite prin evidențele caselor teritoriale de pensii caz în care, solicitantul poate dovedi cele de mai sus cu alte documente depuse la momentul solicitării pensiei;
- Perioada/perioadele pentru care se încheie contractul de asigurare socială conform art. 6 alin.(2) și alin.(3) din Legea nr. 360/2023 constituie stagiul de cotizare contributiv și se valorifică pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă;
- Baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale pentru persoanele care încheie contracte de asigurare socială prevăzute la art. 6 alin. (2) și (3) din lege o constituie venitul lunar asigurat, înscris în aceste documente de asigurare, care este ales de persoana interesată, cu respectarea prevederilor legii;
- Asiguratul care își schimbă domiciliul sau reședința, poate solicita transferul contractului de asigurare la casa de pensii teritorială în raza căreia și-a stabilit noul domiciliu sau noua reședință, prin încheierea unui act adițional la contractul de asigurare socială situație în care beneficiază de prestațiile de asigurări sociale stipulate în contractul de asigurare socială încheiat;
- Perioadele necontributive și perioadele asimilate stagiului de cotizare, prevăzute de lege, se valorifică la stabilirea prestațiilor de asigurări sociale în condițiile prezentei legi, dacă persoana a fost asigurată în sistemul public și a realizat stagiul de cotizare contributiv.
- Stagiul minim de cotizare contributiv prevăzut la art. 47 alin. (2) din lege, reprezintă perioada minimă de timp prevăzută de lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare contributiv pentru a beneficia de pensie pentru limită de vârstă. Stagiul de cotizare contributiv cuprinde și perioada în care persoana a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2006, de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la 3 ani, respectiv 7 ani;
- Începând cu data finalizării eșalonării prevăzută de lege, majorarea stagiului minim/complet de cotizare contributiv și a vârstei standard de pensionare, prevăzute de lege, se realizează în funcție de evoluția speranței de viață din România;
- Majorarea pensiilor se face anual, în luna ianuarie a fiecărui an;
- **Pensia pentru limită de vârstă** se acordă la împlinirea vârstei standard de pensionare, în condițiile realizării unui stagiul de cotizare contributiv de minimum **15 ani**;
- La calculul stagiului de cotizare contributiv de 15 ani nu se au în vedere perioadele asimilate respective, studiile superioare, stagiul militar, sporul pentru condiții deosebite/speciale de muncă -fostele grupe a II- a și I de muncă (de 4 luni sau 6 luni la an), perioadele necontributive, anterior datei de 1 aprilie 2001, perioada recunoscută în baza Decretului - Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri;

- Aceeași condiție de stagiu de cotizare contributiv este valabilă și pentru persoanele care solicită **pensie anticipată**, în condițiile impuse prin Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii respective, **35 de ani stagiu de cotizare contributiv** - fie că vorbim de pensionare anticipată sau pensia pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare, pentru condiții superioare de muncă, respectiv pensii pentru limită de vârstă reglementate de art. 56 din Legea nr. 360/2023.

Persoanele asigurate în sistemul public de pensii care îndeplinesc condițiile de înscriere la pensie pot opta între acordarea pensiei pentru limită de vârstă și continuarea activității, cu acordul anual al angajatorului, până la împlinirea vârstei de 70 de ani.

Valorificarea tuturor veniturilor brute realizate pentru care s-au datorat contribuțiile de asigurări sociale : acord global, plata cu ora, al treisprezecelea salariu, premii, etc. În situația în care din diverse motive nu se poate face dovada acestor venituri brute cu adeverințe, la calculul punctajelor se utilizează ca și în prezent salariile din carnetul de muncă și sporurile permanente.

Egalizarea vârstelor standard de pensionare dintre bărbați și femei la 65 de ani, eșalonat până în anul 2035.

Femeile care au născut și crescut copii până la vârsta de 16 ani beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare, astfel: 6 luni pentru primul copil, un an pentru doi copii mergând cu reducerea până la 3 ani și 6 luni, pentru 7 copii. Reducerea vârstei de pensionare prevăzută de lege se aplică și pentru copiii adoptați și crescuți pe o perioadă de cel puțin 13 ani.

Persoanele care au depășit stagiul complet de cotizare contributiv prevăzut în anexa nr. 5, cu cel puțin 5 ani de stagiu de cotizare, pot solicita pensie pentru limită de vârstă cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5. Reducerea vârstei standard de pensionare nu poate fi cumulată cu nicio altă reducere reglementată de prezenta lege sau de alte acte normative.

La calculul numărului total de puncte se adaugă un număr de puncte suplimentare pentru fiecare an realizat peste stagiul de cotizare contributiv de 25 de ani, astfel:

- 0,50 puncte pentru fiecare an realizat peste 25 de ani;
- 0,75 puncte pentru fiecare an realizat peste 30 de ani;
- un punct pentru fiecare an realizat peste 35 ani.

Numărul de puncte de stabilitate se acordă proporțional și pentru fracțiunile de an.

Aceste puncte reprezintă stimulente pentru prelungirea vieții profesionale și se acordă pentru stagiile de cotizare contributive.

Numărul de puncte de stabilitate nu se acordă pentru perioadele în care se cumulează pensia din sistemul public sau, după caz, pensia de serviciu acordată în baza unor legi cu caracter special, cu venituri asigurate conform legii.

În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a legii noi se recalculează din oficiu toate dosarele care au adeverințe cu sporuri nepermanente și nevalorificate conform vechii legislații.

Proiectul de act normativ cuprinde anexele care fac parte integrantă din proiect.

2.4 Alte informații: Nu este cazul

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.2. Impact social:

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4 Impactul macroeconomic: Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici: Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.5 Impactul asupra mediului de afaceri: Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.6. Impactul asupra mediului înconjurător: Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării: Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile: Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.9. Alte informații

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
	2024	2025	2026	2027	2028	
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale: (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări d) alte tipuri de venituri						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii d) alte tipuri de venituri						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						

4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare.						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuială prezentate în strategia fiscal-bugetară. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
4.8 Alte informații: Nu este cazul						
Secțiunea a 5-a						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) 5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE 5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
5.6. Alte informații Nu este cazul						
Secțiunea a 6-a						
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ						
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Prezentul act normativ respectă prevederile art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.						
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.635/2022 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul de act normativ va fi avizat de către Consiliul Economic și Social și Consiliul Legislativ.						
6.6. Alte informații Nu este cazul.						
Secțiunea a 7-a						

**Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea proiectului de act normativ**

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

În procesul de elaborare a prezentului proiect de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Prezentul proiect de act normativ a fost supus comentariilor publicului, prin publicarea pe pagina de internet a Ministerului Muncii și Solidarității Sociale în data de 16.02.2024. Perioada de transmitere a eventualelor propuneri și observații: 16.02.2024-25.02.2024

Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art. 7 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

**Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare**

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

8.2 Alte informații

Nu este cazul

Față de cele de mai sus, propunem aprobarea prezentului proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii.

Ministrul Muncii și Solidarității Sociale

Simona BUCURA - OPRESCU

AVIZAT:

Viceprim-ministru

Marian NEACȘU

Ministrul Investițiilor și Proiectelor Europene

Adrian CÂCIU

Ministrul Finanțelor

Marcel-Ioan BOLOȘ

Ministrul Justiției

Alina - Ștefania GORGHIU